

sikoga samo prehodna faza v zbirki različnih del, ki jih kot učitelj opravlja. Glede na delovni položaj so to tako učitelji v formalnem sistemu izobraževanja, na primer osnovnošolski, srednješolski ali visokošolski učitelji, lahko pa so učitelji v neformalnem izobraževanju, postanejo svetovalni in vodstveni delavci, organizatorji izobraževanj in strokovni delavci na drugih mestih v celotnem sistemu izobraževanja.

V tem smislu postaja poklic učitelja bolj zahteven in odgovoren, ne razumevanje ali napačna interpretacija spremenjenih vlog lahko neugodno učinkuje tudi na to, kako učitelji sami soustvarjajo svojo poklicno podobo. Kot vse bolj pomembna se kaže potreba, da se pri učiteljih razvijajo celovite kompetence, ki zajemajo tudi delo z odraslimi, saj se poklic učitelja ne veže več samo na delo z mladimi in otroci, vse bolj se prepleta z delom, ki sega na področje izobraževanja odraslih. Zastarelo razumevanje pojma učitelja in njegove vloge škoduje položaju in možnostim, ki jih učitelji imajo za svoje delo. To neustrezno razumevanje vloge učitelja lahko namreč pripomore k zmanjšanju ugleda in vnaprejšnjemu omalovaževanju učiteljskega poklica, še zlasti, če ne znamo ustrezno umestiti vloge tega poklica v celotnem področju vzgojno-izobraževalnega dela (cf. Muršak et al., 2011).

Izgorevanje učiteljev zaradi velikih pričakovanj, pritiskov in vedno novih zahtev je premalo raziskano področje in premalo upoštevano pri načrtovanju potrebnih sprememb in izboljšav.

S-model razvoja kariere slovenskih učiteljev (Javrh, 2008) je pokazal, da nekako po desetih do osemnajstih letih dela učitelji že poročajo o izgorevanju in opaznih posledicah tega procesa. Delijo pa se v dve skupini: učitelje, ki se postopno povsem iztrošijo in kmalu občutijo intenzivnejše negativne posledice, nazadnje jih zajame nemoč, kar je najbolj nezaželen razvoj poklicne poti, in skupino, ki kljub izgorevanju vedno znova uspe pridobiti in vzpostaviti zdravo ravnotežje.

Kot kaže S-model, izgorevajo oboji, ločijo pa se glede na končni izid (ibid.). V fazi izpreganja, ki zajema učitelje z več kot tridesetimi leti delovnih izkušenj, je pri slovenskih učiteljih posledice izgorevanja mogoče spremljati pri vseh, a najbolj očitno pri zagrenjenih učiteljih. Večina učiteljev ima v tej fazi že veliko težav zaradi samega fiziološkega pešanja. Prav zagrenjeni učitelji, ki so povsem izgoreli, pa porabijo veliko svojega prostega časa, da se usposobijo za delo, saj jim zmanjkuje moči za osnovne naloge. Ker so popolnoma izčrpani, nekateri zanemarjajo družinske obveznosti na račun tega, da zmorejo delo v službi.